

A. VAŠEK:

K poslednímu jmenování notářů na Moravě.

V prosincovém čísle časopisu něm. notářského spolku »Notariats-Zeitung« vyšla úvaha o posledním jmenování notářů na Moravě, zejména o obsazení míst v Jaroslavicích a ve Vranově, kam jmenování byli čeští kolegové. Úvaha poukazuje na to, že jedná se o okresy německé a vyslovuje obavu, že stav německých notářů v republice poněkud bude ztenčen na minimum, ne-li úplně odstraněn.

Poněvadž článek operuje se statistickými daty řečených okresů i jiných, které rovněž obsazeny byly českými kolegy, mám za nutné odpovědět na článek též trochou statistiky, alespoň pokud Moravy a Slezska se týká, kde poměry jsou mi lépe známy než v Čechách.

Na Moravě napočítáno bylo při sčítání lidu z 15. února 1921 Čechů 78% a Němců 21%, ve Slezsku pak Čechů 48% a Němců 41% (kromě Poláků a cizinců). Z úhrnného počtu notářů na Moravě totiž ze 100 jest však německých kolegů 31, tedy 31% (i po obsazení Jaroslavic a Vranova, i když nečítám uprázdněné místo v Ivančicích, kde byl poslední notář Němec) a z úhrnného počtu notářů ve Slezsku totiž ze 24 jest 17 kolegů německých, tedy plných 70%.

U srovnání poměru národností s poměrem českých a německých notářů jeví se ve prospěch německých kolegů značná převaha a nerozpakuji se říci, že Čechové na Moravě jsou zkráceni za tohoto stavu o deset míst notářských a ve Slezsku aspoň o pět míst notářských, čili že ještě stále němečtí kolegové drží v těchto zemích aspoň o 15 míst více než jim náleží podle počtu jejich příslušníků.

V čem tkví tato poměrná převaha německých kolegů? Když jsem byl notářským kandidátem již 15 let (slovy patnáct let), přemohl jsem nechuť k doprošování ve Vídni a zajel jsem tam poukázat na to, že již desetkrát byl jsem mladšími německými kolegy přeskocen. Tehdejšího ministra spravedlnosti Schauera jsem upozornil, že ucházím se o místo notářské v Novém Jičíně na Moravě, v okrese z poloviny českém, kde jeden z obou německých notářů zemřel. Ač to bylo v létě roku 1918, tedy několik měsíců před zhroutilím Rakouska, zeptal se mne ministr ironicky: »Snad nebudete žádat, abych k vůli vám porušil německou državu na Moravě?« Ano, ještě roku 1918 byla německou državou: obě místa notářská v Novém Jičíně (v okrese Čechů 55%), obě místa v Jihlavě (Čechů 62%), obě místa ve Znojmě (Čechů 50%), obě místa v Opavě (Čechů 57%), jedno z obou míst v Prostějově! (Čechů 97%) jedno z obou míst v Třebíči! (Čechů 99%) a jiných více.

Z oněch blahých dob, kdy platila sice zásada v citovaném článku horlivě hájená: für deutsche Bezirke deutsche Notare, ale dokonce ne další zásada: der Notar muss unbedingt der Nationalität der Bevölkerungsmehrheit in seinem Bezirke angehören, zůstali němečtí kolegové ještě v těchto převážně českých okresích: na Moravě Břeclav (92% Čechů, jeden z obou notářů), Dačice (99% Čechů), Hustopeče (65%), Mor. Krumlov (70%), Lipník (92%), Náměšť (99%), Mor. Ostrava (76%, jeden z obou), Šilperk (53%) a ve Slezsku: Bílovec (57%), Bohumín (66% Čechů a 12% Poláků), Fryštát (53% Čechů a 40% Poláků), Opava (57%, dva ze tří notářů).

Za tohoto stavu věci nemohou si němečtí kolegové stěžovati na utlačování. Nepřeju sice německým kandidátům, aby čekali na místo 15 let tak jako za Rakouska český kandidát, ale dokud Moravu a Slezsko kráší zbytky německé državy, kterou my Čechové trpce jsme nesli a dosud neseme, musím jim doporučit více trpělivosti.

JAN KRAJÍČEK:

Pozůstalostní inventář o sporném majetku.

(Dokončení.)

V dalším pojednání naskytuje se otázka, zda-li při inventuře tvrzený sporný majetek lze změnit na nesporný tím, že všechnyúčastněné strany dohodnou se podřídit se nálezu o tvrzení svých se strany pozůstalostního soudu.

V tom ohledu jest potřebí citovati rozhodnutí ze dne 12. dubna 1870 č. 3774 toho znění:

»Projednáací soudce nesmí provéstí rozhodnutí sporných otázek pozůstalosti, i kdyby souhlasně o to ode všech účastníků byl požádán.«

Také rozhodnutí z 21. září 1920 R I 587/20 praví: »Prorogace stran v nesporném řízení je nepřípustnou.«

Prorogace dle § 104 j. n. pro řízení nesporné za nepřípustnou a úplně cizou prohlašuje i Ott ve Geschichte und Grundlehren des öster. Rechtsfürsorgeverfahrens« na str. 123 — a praví, že našemu právu jest věcí neznámou, aby ohledně téže záležitosti bylo volno se rozhodnouti buď na pořad práva, anebo na cestu řízení nesporného. Str. 125.

Odůvodnění uvedené v předcházejícím rozhodnutí ze dne 7. září 1910 R III 310/10, že při zletilých dědicích tam, kde není substitučního nároku nebo nároku na povinný díl, že se soudu nenaskytá nějaký podnět, pro který by soud pátral, zda-li sporná věc do pozůstalosti patří, nezdá se mi býti příslušným, jelikož pečlivost soudního komisaře při vyšetření poměru držebnostního nemůže býti větší nebo menší, jedná-li se o kurandy nebo osoby svéprávné.

Zajisté správným jest však druhé citované rozhodnutí, že soudce nesmí provéstí rozhodnutí sporných otázek, i kdyby ode všech účastníků o to byl požádán.

To zvláště platí i pro případ, že by účastníci dohodli se na složení vyjevovací přísahy během řízení pozůstalostního.

Sluší však uvéstí, že to platí pouze při šetření inventurním. Jedná-li se o místopřísežné seznání jmění, připouští Komentář Schusterův — str. 187 — 4. vydání z roku 1894 narovnanou přísahu dle čl. XLII uzavazovacího zákona k soudnímu řádu, a to s dědicem i s třetí osobou, a podotýká, že přísaha má se složit dle formule soudem určené.

Při inventuře namítají strany buď již úplně zaplacené nebo ještě nedoplatené kollační dávky, a žádají, aby nároky jejich byly v inventáři započteny.

Předem již vyplacené kollační dávky druhou stranou popřené nemohou býti do inventáře ani poznámkou zaneseny, ať jsou sporny co do výše ocenění, anebo co do výplaty vůbec.

Stubenrauchův Komentář v poznámce k § 79 praví: »Kollační povinnost záleží v osobním závazku nechati si odečísti předem přijaté dávky od zákonného podílu při rozdělení («Auseinandersetzung»). Také podle Stuiberova »Die Anrechnung der Voraussemaenge« str. 5 jest